

ANVISNINGAR

*för beredning av ärenden till
styrelser/ nämnder i Timrå kommun*

Fastställd av kommunstyrelsen 2017-02-07 § 49

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Inledning	4
2. Vision 2025	5
3. Tjänsteskrivelse	6
4. Framställan	7
5. Tjänsteskrivelsens utformning	8
6. Rubrik	9
7. Förslag till beslut	9-10
8. Ärendet	11
9. Bilagor	11
10. Ärendets tidigare behandling	12
11. Beslutsunderlag	12
12. Protokollsutdrag	13
13. Här skrivs eventuellt utförligare ärendetext	13
14. Förvaltning Namn Förvaltningschef	13
15. Delegationsärenden	13
16. Svara på remisser, motioner och medborgarförslag	14
17. Yttranden	14-15
18. Yttrande över motion	16
19. Yttrande över medborgarförslag	17
20. Anmälan av ärenden	18
21. Ärenden till kommunfullmäktige	18
22. Läsaren ska vara i fokus	19
23. Anpassa språket till läsarna och deras behov	19

1. Inledning

Anvisningar för beredning av ärenden i Timrå kommun anger hur vi handlägger ärenden och utformar tjänsteskrivelser i Timrå kommun. Det handlar bland annat om tjänsteskrivelser, beslutsunderlag, remissvar och beslut.

Syftet med anvisningarna är att alla styrelser/nämnder ska handlägga och dokumentera ärenden på ett enhetligt, effektivt och professionellt sätt samt att beslut ska fattas som är korrekta och som styr mot kommunens vision och mål. Anvisningarna vänder sig därför till chefer, tjänstepersoner som skriver beslutsunderlag, och till nämndsekreterare.

2. Vision 2025

Alla ärenden som ska lämnas till kommunstyrelsen/kommunfullmäktige ska Vision 2025 inarbetas. I motiveringen till beslutet, i tjänsteskrivelsen samt ev. tillkommande skrivelse, ska det framgå hur förslaget stöds av visionen samt de fem övergripande målområdena.

TILLVÄXT – Timrå är det självklara valet för företagande och inflyttning!

SERVICE – Vi är proffs på service

LIVSMILJÖ – Timrå erbjuder livskvalitet med en mångfald av upplevelser, en trygg tillvaro och ett klimatsmart liv!

MEDARBETAREN - Timrå har motiverande medarbetare!

EKONOMI - Timrå kommun har en ekonomi i balans!

Redogör för vilken/vilka av kommunens övergripande mål som förvaltningen anser överensstämmer med ärendet och på vilket sätt förslaget är i enlighet med kommunens vision 2025.

I anmälningsärenden, redovisning av uppdrag och i förekommande fall (tex myndighetsutövning) behöver ni inte beakta och inarbeta vision 2025.

3. Tjänsteskrivelse

Tjänsteskrivelse är ett sakkunnigt uttalande från en tjänsteperson till verksamhetens nämnd. Förvaltningen är avsändare och därför får inte nämnden ändra i dokumentet.

En tjänsteskrivelse innehåller ett förslag eller en begäran från förvaltningen till nämnden. Förslaget eller begäran kan handla om att nämnden ska fatta ett visst beslut, godkänna en åtgärd eller ett förfarande.

Förvaltningen skriver en tjänsteskrivelse till nämnden, som är ställd till nämnden, med förslag till beslut. En tjänsteskrivelse ska alltid innehålla ett förslag till beslut.

Tjänsteskrivelsen skrivs av den tjänsteperson som handlägger ärendet. Handlingstypen är alltid tjänsteskrivelse. Förslaget till framställan behandlas på nämndens sammanträde. Nämnden kan anta dokumentet oförändrat eller med ändringar, eller avslå förslaget samt återremittera eller bordlägga.

När du ska skriva en tjänsteskrivelse till ett ärende väljer du handlingstyp* **tjänsteskrivelse** i Lex. Du skriver namnet på dokumentet. Därefter skriver du löptexten.

Tex

Revisionsrapport – Granskning av inköpsprocessen.

Åtgärder och övertagande av dagvattenanläggning.

När du avger ett svar väljer du handlingstyp **förslag** och skriver ditt svar i förslagskrivelsen. Du skriver **sva**r först i rubriken sedan namnet på dokumentet. Därefter skriver du löptexten.

Tex

Svar på revisionsrapport – Granskning av inköpsprocessen.

*Handlingstyp är olika typer av skrivelser som är kopplade till dokument- och ärendehanteringssystemet Lex.

4. Framställan

Framställan är samlingsnamnet för dokumenten förslag, ansökan och begäran från en nämnd. Mottagare är en annan nämnd, fullmäktige eller ett externt organ.

Framställan skrivs av en tjänsteperson men kan ändras av nämnden eftersom nämnden är avsändare. Här skriver du i nämndens namn – ditt dokument är ett förslag till nämndens framställan.

Nämnden kan göra ändringar i tjänstepersonens förslag till framställan eftersom det är nämnden som står som avsändare till framställan.

Därefter skriver förvaltningen en tjänsteskrivelse som är ställd till kommunstyrelse/nämnd med förslag till beslut – I Lex. Mallen för tjänsteskrivelse används.

Nämndens framställan skickas nu eventuellt till kommunstyrelse/nämnd och behandlas på kommunstyrelsens/nämndens sammanträde. Kommunstyrelsen/nämnden kan välja att ställa sig bakom framställan eller inte.

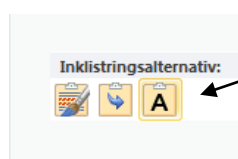
5. Tjänsteskrivelsens utformning

I Timrå kommuns **tjänsteskrivelse** finns rubrikerna **Förslag till beslut, Ärendet, Ärendets tidigare behandling, Beslutsunderlag, Protokollsutdrag och Utförligare ärendetext**. Nedan finns anvisningar hur du skriver under respektive rubrik.

De grå balkarna visar vad som kommer att infogas i protokollet från tjänsteskrivelsen.

Rubrik
Förslag till beslut Här skrivs förslag till beslut
Ärendet Här skrivs sammanfattningen
Ärendets tidigare behandling Här skrivs om ärendet behandlats tidigare
Beslutsunderlag Skriv i punktform de dokument som ligger till grund för beslutet
Protokollsutdrag till Här skrivs de som berörs av beslutet
Exp / 2016
Här skrivs ev utförligare ärendetext
FÖRVALTNING
Namn Förvaltningschef Titel

Du ska helst skriva direkt i tjänsteskrivelsen, men om du behöver ”klippa och klistra” in text i tjänsteskrivelsen så **måste** du välja behåll endast text i inklistringsalternativet.

6. Rubrik

I tjänsteskrivelsesrubriken skriver du rubriken till handlingen. Du börjar alltid rubriken med handlingens namn. (Du behöver inte skriva ordet förslag i rubriken) Det är alltid ett förslag. Skriv informativa rubriker och underrubriker. Tänk på att rubriken ska vara sökbar i dokument- och ärendehanteringssystemet- LEX.

7. Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut utformar du som om nämnden redan hade tagit beslutet, det vill säga texten ska ha samma språkliga form som i ett protokoll. Syftet är att texten enkelt ska kunna användas i protokollet. Skriv fullständiga meningar och inte så kallade att-satser. Gå rakt på sak och tala om vad som beslutas – utan att använda ordet beslutar. Exempel: skriv beviljar i stället för beslutar att bevilja. Andra beslutsord kan till exempel vara fastställer, föreslår, godkänner, antar, bifaller eller avslår.

Du kan också uttrycka beslutet genom att tala om vad som ska hända. Exempel: någon får något (i uppdrag eller i bidrag), en avgift höjs, något införs.

Delar av texten i en tjänsteskrivelse används i kommunstyrelsens/nämndens sammanträdesprotokoll. Det är därför viktigt att tjänsteskrivelsen skrivs i kommunens program för diarieadministration – LEX. Tjänsteskrivelsen får inte ändras av nämnden, se kapitel **tjänsteskrivelse** på sidan 6.

Förslagen till beslut ska vara korta, enkla att förstå och informativa

Exempel

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar:

1. Godkänna medfinansiering av projekt Kompetenskontraktet.
2. Medfinansieringen sker inom ramen för näringslivskontorets budget.
3. Uppdra till kommunstyrelsens ordförande och kommunchefen att underteckna medfinansieringsintyget

Om det är flera beslut som ska tas i nämnden/kommunstyrelsen kom ihåg att numrera förslagen till beslut 1,2,3 osv. Använd inte att-satser.

Om det redan finns ett ärende, t ex en Vrob för IT ,som ska göras om med stora förändringar ska den alltid fastställas och den gamla ska upphävas.

Exempel

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar:

1. Fastställa Vrob för IT att gälla från och med 1 januari 2017.
2. Upphäva Vrob fastställt av kommunstyrelsen, 2015-11-22 § 12 från och med 1 januari 2017.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta:

1. Fastställa reglemente för pensionärsrådet enligt socialnämndens förslag att gälla från och med 1 januari 2017.
2. Upphäva reglemente för pensionärsrådet fastställt av kommunfullmäktige 2014-11-03 § 5.

Om det bara ska göras en liten förändring i ett ärende så räcker det med att revidera ärendet, då ska den inte upphävas.

Exempel

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar:

Revidera tillämpningsanvisningar till riktlinjer i finansfrågor.

Eller bara anta ett beslut

Exempel

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta:

Anta detaljplan.

8. Ärendet

Under rubriken ärendet redogör du för ärendet, vad som hittills har hänt och vad förvaltningen har kommit fram till och varför. Ärendebeskrivningen, sammanfattningen, ska vara så kort och koncis som möjligt. Ärendebeskrivningen bör innehålla något om bakgrund, de förslag som lämnas och eventuella slutsatser. Motivet till beslutsförslag ska tydligt framgå. Det vill säga skriv en avslöjande beskrivning. Ärendebeskrivningen ska hjälpa läsaren att snabbt förstå vad ärendet handlar om. Skriv sammanfattningar som avslöjar vad du kommit fram till.

En sammanfattning ska innehålla de resultat och slutsatser, med mera, som eventuellt presenteras längre ner i dokumentet. Sammanfattningen ska vara kort och kunna läsas fristående. Texten under rubriken ärendet bör vara skriven så att den kan användas i kommunstyrelsen/nämndens protokoll.

Sakinnehållet i sammanfattningen måste stämma överens med den övriga texten. Det innebär att alla fakta, bedömningar och synpunkter som tas upp i sammanfattningen måste finnas uttryckta i någon annan del av ärendet.

Ärendet i ett protokoll ska endast bestå av en sida, i undantagsfall två sidor. Det är därför viktigt att det som skrivs under rubriken ärendet endast innehåller det viktigaste för ärendet, en sida. Utförligare text skrivs under utförligare ärendetext, tabeller, bilder mm, (det kommer inte in i protokollet).

Längre förslag och utredningar ska bifogas ärendet separat från tjänsteskrivelsen.

9. Bilagor

Sträva efter att lägga så få bilagor som möjligt till protokollet. Ofta är det tillräckligt att hänvisa till dokumentet. Hänvisning kan lämnas under beslutsunderlag. Om bilagor måste läggas till protokollet ska det vara kopior. Bilagorna ska signeras av ordföranden och justeraren (justerarna).

10. Ärendets tidigare behandling

Under rubriken ärendets tidigare behandling skriver du in om ärendet har varit uppe till behandling tidigare och då skriver du in när ärendet behandlades och vad som beslutades.

Exempel

1. Kommunstyrelsen beslutade, den 7 oktober 2014 § 230, att försälja tomten Söråker 2:174 till Kalle Karlsson.
2. Kommunstyrelsen beslutade, den 7 april 2015 § 73, om hävning av köpet efter önskemål från Karlsson.

Barn- och utbildningsnämnden beslutade, den 1 november 2016 § 15, att fastställa ny skolplan för Timrå kommun.

11. Beslutsunderlag

Under beslutsunderlag skriver du eventuella bilagor.

- Tjänsteskrivelse barn- och utbildningsförvaltningen
- Barn- och utbildningsnämndens protokoll 2016-10-15
- Vision 2025

Yttranden, skrivelser och liknande bör läggas som en separat skrivelse (bilaga) till tjänsteskrivelsen. Yttrandet eller skrivelsen ska alltså inte ingå i tjänsteskrivelsen, under utförligare ärendetext utan ligga som en bilaga till tjänsteskrivelsen. Det finns även en skrivelsemall för det i Lex.

12. Protokollsutdrag

Under protokollsutdrag skriver du in vilka som ska ha protokollsutdrag och eventuella skrivelser/yttranden skickat till sig. Det är den som äger ärendet som bäst vet vilka som berörs av beslutet.

13. Här skrivs eventuellt utförligare ärendetext

Under rubriken utförligare ärendetext skriver du in som sagt en utförligare text som ger en bredare beskrivning av ärendet t ex tabeller, bilder mm som tar mycket utrymme och inte behöver vara med i protokollet. Denna text kommer inte att ingå i protokollet.

Notera att det i många fall är nödvändigt att bifoga en separat skrivelse, utredning eller promemoria som utvärderar alternativ och motiverar beslutsförslaget i tjänsteskrivelsen.

14. Förvaltning, Namn förvaltningschef

Under denna rubrik skriver du namnet på din förvaltning. Tjänsteskrivelsen skrivs under av utsedd person enligt respektive styrelser/nämndsanvisningar, med namn och titel.

15. Delegationsärenden

Delegationsärende är ett ärende där en tjänsteperson, en politiker eller ett utskott har i uppdrag att besluta i en nämnds namn. Nämnden har alltså överlåtit (delegerat) beslutsrätten i ärendet. Ett delegationsbeslut ska alltid upprättas i nämndens namn och anmälas till styrelser/nämnden nästkommande sammanträde. Delegationsbeslut upprättas i LEX för att följa paragrafnummer för att sedan anmälas till kommunstyrelsen/nämnden.

16. Svara på remisser, motioner och medborgarförslag

En **remiss** är en begäran från ett externt organ eller en intern instans om att kommunen eller en instans inom kommunen ska yttra sig i en fråga.

En **motion** är ett formellt förslag till kommunfullmäktige från en eller flera ledamöter i fullmäktige.

Ett **medborgarförslag** är ett förslag till kommunfullmäktige från en eller flera personer som är folkbokförda i Timrå kommun. Förslag som ligger inom nämndernas ansvarsområden har fullmäktige överlåtit åt nämnderna att besluta om.

Vid remiss inom kommunen gäller allmänt att remiss från en nämnd sker till en annan nämnd och inte till ett kontor, samt att remiss från ett kontor sker till ett annat kontor och inte till en nämnd. Med andra ord: Nämnd svarar nämnd och kontor svarar kontor.

17. Yttranden

När vi svarar på remisser och motioner, samt medborgarförslag skriver vi ett dokument som kallas yttrande.

Ett yttrande skriver du när du handlägger svar på remisser och motioner. Om du yttrar dig till ett annat kontor står ditt kontor som avsändare. Men oftast är det en styrelse/nämnd som ska lämna yttrandet. Den instans som lämnar yttrandet ska vara avsändare – och ditt dokument är ett förslag till yttrande.

Yttrande skrivs till exempel när kommunen har fått ett lagförslag på remiss från ett departement, eller i något annat ärende där kommunen ombetts att yttra sig till en myndighet eller intresseorganisation. Vidare kan en instans inom kommunen yttra sig till en annan intern instans. Exempel på ett internt yttrande är när kommunfullmäktige har remitterat en motion till kommunstyrelsen eller en annan nämnd. Yttranden lämnas vanligen av kommunstyrelsen eller av en annan nämnd.

Handlingstypen yttrande används också när fullmäktige ska besvara ett medborgarförslag. Men om medborgarförslaget ska besvaras av din nämnd skriver du inget yttrande. Då skriver du en tjänsteskrivelse.

Tjänstepersonen författar även en tjänsteskrivelse med förslag till beslut för att förklara vad som ska beslutas, exempelvis att avge yttrande som bifogas.

Förslaget till yttrande behandlas sedan på kommunstyrelsens sammanträde. Kommunstyrelsen kan anta dokumentet oförändrat eller med ändringar.

Exempel

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar:

Avge yttrande enligt miljö- och byggnadsnämndens förslag

+

Skrivelse som är ställd till tex Länsstyrelsen

Här skriver du yttrandet som ska skickas till tex Länsstyrelsen. Använd mall för skrivelse i Lex.

I en framställan till ett externt organ används inte rubriken *Förslag till beslut*. I stället skriver vi direkt under ärenderubriken en kort inledning som uttrycker vad nämnden vill att det externa organet ska besluta. Skälet till att vi här inte använder rubriken *Förslag till beslut* är att det skulle se konstigt ut om kommunen skrev en exakt beslutsformulering till beslutsfattare utanför den egna organisationen.

Originalen av upprättade handlingar ska förvaras i akten för ärendet. I de fall där originalet skickas till en mottagare (till exempel den slutliga versionen av ett yttrande) ska du lägga en kopia av handlingen i akten.

18. Yttrande över motion

En motion väcks av en eller flera ledamöter i kommunfullmäktige. Fullmäktige skickar motionen till den nämnd eller styrelse som berörs för beredning.

Ett förslag till yttrande skrivs av en tjänsteperson i nämndens namn och adresseras till kommunfullmäktige.

Nämnden fastställer yttrandet med bifall eller avslag till motionen.

Om motionären föreslår en utredning ska du inte genomföra den i det här skedet. Föreslå bara bifall eller avslag på förslaget till utredning. Undvik alltså att i sak utreda något innan fullmäktige har bifallit en utredning.

Däremot är det viktigt att i yttrandet ge ett så utförligt beslutsunderlag som möjligt och kanske också en grov kostnadsberäkning över det förslag eller den åtgärd som motionen avser.

Beslutsförslag med formuleringen att Motionen anses besvarad ska inte användas.

Kommunstyrelsen ställer sig bakom det förslag till beslut som finns i yttrandet eller avslår förslaget som sedan skickas vidare till kommunfullmäktige för beslut.

Kommunallagen säger att motioner bör beredas så att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att motionen väcktes.

Lägg inte motionen som bilaga till yttrandet. Motionen finns redan hos kommunstyrelsen.

Exempel

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta:

Bifalla motionen.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta:

Avslå motionen.

19. Yttrande över medborgarförslag

Alla personer som är folkbokförda i Timrå kommun kan lämna medborgarförslag. Beslut tas i kommunfullmäktige om det faller inom fullmäktiges ansvarsområde, kommunstyrelsen eller annan nämnd.

Ett medborgarförslag kan beredas på olika sätt beroende på ärendets vikt och karaktär. Om förslaget tar upp en fråga inom en nämnds ansvarsområde ska beslut tas i nämnden. Ärendet bereds av nämndens kontor genom att en tjänsteperson skriver en tjänsteskrivelse som innehåller ett förslag till beslut. Om förslaget är av ”principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen” måste kommunfullmäktige besluta i ärendet (kommunallagen 3 kap. 9 §).

Kommunfullmäktiges presidium remitterar medborgarförslaget till den eller de nämnder som är berörda.

Om din nämnd ska besluta i ärendet skriver du enbart en tjänsteskrivelse till nämnden. Om kommunfullmäktige ska besluta i ärendet kan kommunstyrelsen remittera medborgarförslaget till din nämnd. Då skriver du en tjänsteskrivelse och ett förslag till yttrande från din nämnd. Yttrandet ska utformas på samma sätt som yttrande över motion. Kom ihåg att skriva förslag till beslut.

Ärendet anmäls därefter till kommunstyrelse – kommunfullmäktige.

Medborgarförslag ska beredas så att beslut kan fattas inom sex månader från det att medborgarförslaget väcktes.

När ett medborgarförslag beretts färdigt och beslut ska fattas ska förslagsställaren underrättas.

Exempel

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar:

Avslå medborgarförslaget.

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar:

Bifalla medborgarförslaget.

20. Anmälan av ärenden

Ett ärende som ska anmälas till kommunstyrelsen upprättas till det en tjänsteskrivelse med förslag till beslut som bifogas ärendet.

Exempel

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar:

Anmälan läggs till handlingarna.

Kom ihåg att anmäla alla dokument som ska behandlas i styrelser/nämnd till det sammanträde som ni önskar.

21. Ärenden till kommunfullmäktige

Ärenden som ska handläggas i kommunfullmäktige bereds alltid av kommunstyrelsen (6 kap 4 § Det åligger styrelsen särskilt att bereda eller yttra sig i ärenden som ska handläggas av fullmäktige med de begränsningar som framgår av 5 kap 29-32 §§).

Det innebär att underlag som ligger till grund för beslut i kommunstyrelsen även ska ligga som underlag för beslut till kommunfullmäktige. Undantag kan göras om man i kommunstyrelsen **beslutar** om ytterligare eller förändrat underlag till kommunfullmäktige.

Handlingar till ärenden som ska behandlas i kommunstyrelsen/kommunfullmäktige ska vara inlämnade senast dagen för inlämning som anges på sammanträdesplanen.

Ärenden som inkommer efter de inlämningsdagar som anges i sammanträdesplanen kommer att behandlas i KS och KF nästkommande sammanträde.

22. Läsaren ska vara i fokus

Fundera över vem eller vilka som kommer att läsa ditt dokument. Hur ser målgruppen ut? Vad behöver läsarna veta och vad vill läsarna veta? Hur ser läsarnas perspektiv ut?

23. Anpassa språket till läsarna och deras behov

Anpassa texten och språket till läsarna, deras behov samt syftet med den text du skriver. Skriv effektiva och enkelt byggda meningar med begripliga ord. Meningarna ska vara lätta att läsa och följa. Sammanhangen ska vara tydliga. Orden ska vara enkla, vanliga och begripliga. Undvik krångliga och byråkratiska ord. Använd inte förkortningar.

Enligt Språklagens elfte paragraf, klarspråksparagrafen, ska språket i all offentlig verksamhet ska vara **vårdat, enkelt och begripligt**.

En offentlig text ska vara skriven med ett språk som är ändamålsenligt och enkelt, så att de som berörs av den kan förstå den och kan använda sig av informationen i den. Det betyder att du ska skriva dina texter utan svårbegripliga ord och med en enkel och tydlig grammatisk uppbyggnad. Undvik att krångla till det i onödan och bygg de flesta meningarna med en rak meningsbyggnad, och välj så konkreta och enkla ord som ämnet och tillfället tillåter.

~~Om särskilda skäl föreligger.....~~Om det finns särskilda skäl,
~~Får utredning inte förebringas....~~Får utredning inte läggas fram,
~~Om särskilda skäl föranleder det....~~Om det finns särskilda skäl för det,
~~Hemställa...~~Begära/föreslå,
~~Hälda sig skyldigheter....~~Ta på sig skyldigheter,
~~Inkomma med...~~Lämna in/Skicka in,
~~Besvärsmätt....~~Rätt att överklaga,
~~I erforderligt fall....~~Om det behövs,
~~Skall....~~Ska
~~Beakta....~~Ta hänsyn till,
~~Ansvar avilar dem....~~De har ansvaret.

Språket som används i Timrå kommun ska vara sådant att det främjar demokratiska samtal och medborgardialog, underlättar kontakt och service till kunder och näringsliv och gör kommunens verksamheter tydliga och begripliga.